

Planprogram for kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2027 - 2032

Forord

Dette er planprogrammet for «*Kommunedelplan for idrett og friluftsliv i Tromsø kommune 2027-2032*». Hensikten med planprogrammet er å belyse de mest sentrale temaene for utredninger i forbindelse med planen, samt beskrive arbeidsmetodikken for prosessen. Planprogrammet, slik det endelig vedtas, vil utgjøre Miljø-, idrett-, kultur- og samfunnsutviklingsutvalgets bestilling til innhold og prosess for arbeidet med kommunedelplanen.

Det er avdelingsdirektør for bymiljø ved enhet for park, idrett og friluft (PIF) som utarbeider forslag til planprogram og som er ansvarlig for å utarbeide selve planen. Planarbeidet med milepæler, frister, og arenaer for medvirkning, vil gjøres tilgjengelig for publikum på kommunens nettsider.

Innholdsfortegnelse

Forord.....	2
1. Bakgrunn og formål med planarbeidet.....	4
2. Grunnlag og rammer for planarbeidet.....	5
2.1. Nasjonale føringer.....	5
2.2. Regionale føringer	6
2.3. Kommunale føringer	6
3. Erfaringer med gjeldende plan	8
4. Utviklingstrekk og utredningsbehov	9
4.1. Utviklingstrekk	9
4.2. Utredningsbehov.....	10
5. Organisering av planarbeidet	13
5.1. Organisasjonskart.....	13
5.2. Framdriftsplan	14
5.3. Brukermedvirkning	14

1. Bakgrunn og formål med planarbeidet

Dagens kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet varer til 31. desember 2026. For å sikre videre utvikling og finansiering av anlegg gjennom spillemiddelordningen, må en ny og oppdatert plan vedtas innen utgangen av inneværende år. Dette er avgjørende for å møte framtidige behov og endringer i befolkningens aktivitetsvaner.

Tromsø kommune er i kontinuerlig vekst og utvikling. Byen endrer seg, og det samme gjør distriktene. Befolkningsantallet og befolkningssammensetningen endrer seg raskt og vi ser en endring i vaner og aktivitetsmønstre. For å møte disse utviklingstrekkene og stimulere til aktive liv, er det nødvendig med strategiske og framtidsrettede planer på idretts- og friluftsfeltet.

Idrett- og friluftsliv er sentrale virkemidler for å realisere kommunens visjon om et bærekraftig Tromsø. Disse områdene bidrar til sosial bærekraft ved å gi innbyggerne gode muligheter for fysisk aktivitet og sosial deltakelse. En strategisk tilnærming til tilrettelegging og forvaltning av friluftsområder er viktig også for å oppnå samfunnspolitiske mål tilknyttet natur og miljø. Måltrettet tilpasning av kommunens tilrettelegging for utfart og friluftsliv er videre en viktig nøkkelfaktor for å håndtere en stadig økende, naturbasert reiselivsnæring.

Tromsø kommune er avhengig av å ha en politisk vedtatt plan for idrett og fysisk aktivitet for å få tildelt tilskudd via spillemiddelordningen. Spillemiddelordningen er en av de viktigere finansieringskildene for utvikling av idrettsanlegg, både i privat og offentlig regi.

I kommunedelplanen skal kommunens visjon, mål, og strategier for idretts-, aktivitets- og friluftslivspolitikken framgå tydelig. Det vil bli lagt særlig vekt på å sikre alle innbyggerne mulighet til å drive fysisk aktivitet gjennom helhetlig planlegging for bruk av arealer og anlegg. I tillegg vil hensynet til egenorganisert aktivitet være viktig i den kommende planen.

Planen er ment å være et effektivt styringsverktøy, som legger rammer og føringer for kommunens arbeid både administrativt og politisk innenfor fagtemaene. Gjennom arbeid med kunnskapsgrunnlaget er det ønskelig å dokumentere dagens situasjon, fremtidige behov samt verktøy for å oppnå dette i fremtiden. Innholdet i planen vil forholde seg til målsetninger og rammer fra kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. I tillegg til overordnede nasjonale og regionale føringer. Det er en målsetning at det politisk godkjente planverket skal være et styringsdokument for framtidig utvikling for de ovennevnte temaene i årene som kommer. Som vedlegg til planen vil det også utarbeides en handlingsplan som omfatter alle de anleggene som kan få tilkjent økonomisk støtte fra spillemiddelordningen. Handlingsplanen består i hovedsak av en liste over anlegg i prioritert rekkefølge. Mål og strategier fra kommunedelplanen gir grunnlaget for prioriteringene.

2. Grunnlag og rammer for planarbeidet

En kommunedelplan påvirkes av nasjonale, regionale og lokale føringer. Regjeringen, fylket og Tromsø kommune har flere vedtatte strategiske planer som vil ha betydning for utarbeidelsen av kommende plan for idrett og friluftsliv. Nedenfor presenteres et utdrag fra de viktigste føringene. Ytterligere føringer vil bli beskrevet i plandokumentet.

2.1. Nasjonale føringer

FNs bærekraftsmål er FNs felles arbeidsmål og tilhørende plan for å ta vare på jorden og dens befolkning uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter. Bærekraftsmålene beskriver arbeidsmål for det globale samfunnet, særlig rettet mot temaene klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Bærekraftsmålene består av 17 hovedmålsetninger hvor målene som angår helse og livskvalitet, likestilling, mindre ulikhet, bærekraftige byer og lokalsamfunn, livet i havet og livet på land fremstår som særlig relevante for kommunens arbeid innen idrett, aktivitet og friluftsliv.

Friluftsloven (LOV 1957-06-28 nr.16). Friluftsloven lovfester allemannsrettens innhold og begrensninger og definerer ferdselsretten, oppholdsretten og høstingsretten. Formålet med friluftsloven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og å sikre allmennheten fri rett til ferdsel og opphold i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.

Folkehelseloven (LOV 2011-06-24-29) Loven har til hensikt å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Loven plasserer et ansvar hos kommuner, hvor kommunene skal fremme helse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold. Kommunene skal gjøre dette i alt sitt arbeid inkludert lokal utvikling, planlegging, forvaltning og tjenesteyting.

Meld. St. 26 (2011-2012) «Den norske idrettsmodellen». Kulturdepartementet har ansvaret for idrettspolitikken på statlig nivå, og har følgende visjon: Idrett og fysisk aktivitet for alle. Statens viktigste strategi for å få dette til er en økt satsing på anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Den mest sentrale målgruppen er barn og unge, men personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive er også prioriterte målgrupper.

Meld. St. 18 (2015-2016) «Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet». Det er Klima- og miljødepartementet som har ansvaret for utformingen av politikk på friluftsområdet. Denne meldingen omfatter tiltak og føringer for motivering og rekruttering til friluftsliv, og forvaltning av områder til friluftsliv. Meldingen skal bidra til å få enda flere til å drive med friluftsliv, og at flere opplever friluftsliv som en kilde til bedre helse og livskvalitet. For at alle skal kunne delta ønsker regjeringen å prioritere friluftsliv i nærmiljøet. Barn og unge er prioriterte målgrupper i meldingen.

Regjeringens idrettsstrategi: Sterkere tilbake – En mer inkluderende idrett. Strategien tar utgangspunkt i gjeldende mål og målgrupper i idrettspolitikken og inneholder tiltak for å gjenoppta idrettsaktiviteten etter covid-19-pandemien og bidra til mangfoldig og inkluderende deltakelse i idrett. Målsetningen for meldingen er at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive fysisk aktivitet. Samtidig er barn og ungdom (6-19 år) og personer med funksjonsnedsettelse prioriterte målgrupper.

Andre aktuelle nasjonale føringer:

- Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2025 (rulleres årlig).
- Meld. St. 28 (2024-2025). «Tro på framtida – uansett bakgrunn». Barne- og familiedepartementet.
- Meld. St. 15 (2022-2023). «Folkehelsemeldinga – Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar». Helse- og omsorgsdepartementet.
- Meld. St. 8 (2022-2023)- «Menneskerettar for personar med utviklingshemming». Kultur- og likestillingsdepartementet.
- Meld. St. 28 (2022-2023). «Gode bysamfunn med små skilnader». Kommunal- og distriktsdepartementet.
- Meld. St. 10 (2018-2019). «Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfoldig». Kulturdepartementet.
- Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (2014).
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023.
- Meld. St. 15 (2017–2018). «Leve hele livet — En kvalitetsreform for eldre». Helse- og omsorgsdepartementet.
- Naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv skal sikres, jmf. plan og bygningslovens §3-1.
- M-1326 - 2019 Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv.

2.2. Regionale føringer

Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016-2027 legger føringer for at alle i Troms fylkeskommune skal ha mulighet til å drive friluftsliv som en positiv aktivitet for helse og trivsel. Planen er også retningsgivende for en bærekraftig forvaltning av høstbart hjortevilt og innlandsfisk. Det framgår videre at planen skal løfte den regionale friluftspolitikken og legges til grunn for regional, kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen.

2.3. Kommunale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 gir føringer for kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet ved at den er styrende for satsinger og mål kommunen setter seg for planperioden. Kommunedelplaner som utarbeides av enhetene skal ta inn samfunnsplanens satsinger og mål. Samfunnsdelen gir også mål og strategier for arealdelen. Planens overordnede mål fram mot 2032 er et bærekraftig Tromsø. Dette skal man oppnå gjennom de tre samfunnsmålene sosialt, klima- og miljømessig og økonomisk bærekraft. Det framgår at FNs bærekraftsmål setter rammene for kommunens arbeid og ligger til grunn for kommunens planlegging.

Kommuneplanens arealdel 2017-2026 er gjeldende versjon og revisjonsarbeidet pågår fortsatt per januar 2026. KPA er juridisk bindende og gir føringer for arealdisponering. Det innebærer at arealvurderinger som gjøres i kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet må innarbeides i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplaner for å få rettsvirkning. I forslaget til ny KPA for 2025-2036 framgår det at kommunen skal sikre areal til idrettsanlegg, fysisk aktivitet og tiltak for å fremme folkehelse. Som en del av utredningen skal det vurderes muligheter for plassering av idretts- og friluftslivsanlegg.

Handlingsprogrammet 2026-2029. Handlingsprogrammer er kommunens styringsdokument og inneholder forslag til budsjett, økonomiplan og målene kommunen skal arbeide mot de neste fire årene.

Andre relevante kommunedelplaner og strategier:

- Kommunedelplan for klima-, miljø- og energi 2026-2035 (til høring i løpet av 2026).
- Kommunedelplan for naturmangfold 2026-2032 (til høring per høsten 2025)
- Strategisk oppvekstplan 2019-2026.
- Kunnskapsskolen – Tromsø kommune 2017-2027.
- Sentrumsplanen 2008 – inntil videre.
- Tromsø kommunes reiselivsstrategi 2019-2022. (Under revidering per høsten 2025)
- Beitebruksplan for Tromsø kommune 2020-2024.
- Folkehelseprofil for Troms fylkeskommune, Helsedirektoratet, 2025.
- Folkehelse rapport, Den sjuende Tromsøundersøkelsen, 2019.
- Prinsipper for utbyggingsprogram for Tromsø byområde/sentrumsnære områder 2021-2032.

3. Erfaringer med gjeldende plan

Kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2023–2026 ble vedtatt 21.06.2023 og er den gjeldende planen for fagfeltet. Planen har gjennom planperioden blitt brukt aktivt i politiske saker og fungert som et verktøy for prioritering av spillemidler.

Planen består av to deler; en strategidel og et handlingsprogram. Strategidelen inneholder visjon, hovedmål og delmål, mens handlingsprogrammet prioriterer anlegg i forbindelse med spillemidlene. Strategidelen har stått uendret gjennom perioden, mens handlingsprogrammet har blitt oppdatert årlig i forbindelse med prioritering av spillemiddelsøknader. Oppdateringene har kun bestått i å fjerne anlegg som er ferdigstilt og som har fått utbetalt spillemidler, uten endringer i prioriteringsrekkefølgen.

Ved vedtaket i juni 2023 omfattet handlingsprogrammet 37 prioriterte anlegg. Av disse var 11 ferdigstilt og ventet på utbetaling av spillemidler, mens resten var planlagt eller under utredning. Ved siste revisjon i november 2025 er tallet redusert til 21 prioriterte anlegg, hvorav kun ett anlegg er ferdigstilt og avventer spillemiddelutbetaling. De øvrige er enten i prosess, planlagt eller under utredning. Dette viser at prioriteringsrekkefølgen har fungert godt.

Det har også blitt jobbet målrettet med kommunens prioriterte anlegg i planperioden. Blant annet er Nansen skatepark etablert. Det er samme er toaletter på Charlottenlund og i Telegrafbukta, og to 11erbaner har fått nytt kunstgress. Flerbrukshall ved Kvaløysletta ungdomsskole er under etablering, og prosjektering av Tromsøhallen er godt i gang. Av gjenstående anlegg peker fotballhall på Elveneset og ny ishall seg ut som særlig viktige i neste handlingsprogram.

Strategidelen har flere overordnede mål som fortsatt samsvarer med kommuneplanens visjoner og vil derfor videreføres. Erfaringene fra perioden viser imidlertid at enkelte deltiltak overlapper og med fordel kan slås sammen eller omformuleres. Strategidelen beskriver langsiktige mål som det jobbes kontinuerlig med, og flere av disse lar seg ikke realisere innen en fireårsperiode. Erfaringene tilsier derfor at planperioden bør utvides til seks år, noe som nå foreslås.

Høsten 2025 gjennomførte enhet for Park, idrett og friluft en midtveisevaluering av planen. Evalueringen av planen viser at den i varierende grad fungerer som et aktivt styringsverktøy i den daglige planleggingen. Tromsø kommune har lyktes med flere viktige grep, som lokalisering av anlegg nær skoler og boligområder, men utfordringer knyttet til vedlikehold, funksjonalitet og trygg adkomst gjenstår. For egenorganisert aktivitet er ambisjonene om fleksible løsninger og lavterskeltilbud i liten grad realisert, selv om utvikling av skolegårder til nærmiljøanlegg har gitt positive effekter. Tromsø kommune har gode naturgitte rammer for friluftsliv og det er etablert grunnleggende tilrettelegging. Ressursmangel og fravær av langsiktig planlegging har derimot til nå gjort det vanskelig å følge opp tiltak over tid.

Evalueringen anbefaler at neste kommunedelplan blir mer handlingsrettet, med tydelige prioriteringer, realistiske mål og klarere ansvarsforhold.

4. Utviklingstrekk og utredningsbehov

I dette kapittelet presenteres overordnede utviklingstrekk i kommunen etterfulgt av temaene som er planlagt utredet gjennom planprosessen. For å kunne gi gode behovsbeskrivelser er det viktig å ha god kunnskap om hva som er dagens status, samt avdekke forskjellen på ønsker og behov for framtiden. Funnene av utredningene vil legge grunnlaget for ny kommunedelplan og brukes som direkte innspill i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

4.1. Utviklingstrekk

Tromsø kommune har en ung, høyt utdannet og stadig mer internasjonal befolkning. Dette gir store muligheter, men også et ansvar for å utvikle et idretts- og friluftstilbud som speiler befolkningens mangfold. Et inkluderende og variert aktivitetstilbud er avgjørende for at alle innbyggere – uavhengig av bakgrunn, språk eller funksjonsevne – finner sin plass i fellesskapet. Idretten har en unik rolle som integreringsarena, og det er viktig at kommunedelplanen legger til rette for tiltak som fremmer sosial tilhørighet og kulturell utveksling gjennom aktivitet.

Selv om mange barn og unge deltar i organisert idrett, viser nasjonale undersøkelser at økningen i psykiske helseplager blant ungdom også preger Tromsø. Dette er en alvorlig folkehelseutfordring. Planen må derfor løfte fram fysisk aktivitet som et virkemiddel for bedret psykisk og fysisk helse, og sikre at både organiserte og egenorganiserte tilbud er tilgjengelige, attraktive og relevante for unge i dag.

Tromsø er en geografisk stor kommune. En stor andel av befolkningen bor i byområdet, men mange innbyggere bor også i ulike distriktsområder. Dette medfører at Tromsø kommune både har storby- og distriktsutfordringer. I bynære strøk er det et økende press på ubebygde arealer og eksisterende kvaliteter. Det er behov for nye boliger, nye arbeidsplasser, et godt offentlig tjenestetilbud og tilhørende infrastruktur. Samtidig er det behov for gode rekreasjonsområder og omgivelser med god kvalitet. Fortetting og økt press på arealer krever smartere bruk av eksisterende anlegg og målrettet utvikling av nye. Det er viktig å sikre godt vedlikehold, legge til rette for sambruk og planlegge nye anlegg med fokus på tilgjengelighet, fleksibilitet og nærhet til der folk bor. Dette er avgjørende for å senke terskelen for deltakelse og fremme hverdagsaktivitet. Distriktene opplever på sin side gjerne utfordringer med fraflytting. Tiltak for å øke bolyst er viktige virkemidler for å motarbeide dette. Lange avstander kan ofte være en utfordring for deltagelse i organiserte aktiviteter og strategisk spredning av ulike tilbud er derfor viktig for å nå spesielt barn og unge.

Bærekraft og miljø

Bærekraft har fått en stadig mer sentral plass i idrettspolitikken. Klimaendringer påvirker allerede rammevilkårene for både sommer- og vinteridretter, og det er behov for klimatilpassede anlegg og fleksible løsninger. Utsiftingen av gummigranulat i kunstgressbaner er et konkret eksempel på hvordan idretten må tilpasse seg nye miljøkrav. I tillegg utgjør transport til og fra treninger og konkurranser det største klimaavtrykket fra idrettssektoren – noe som fordrer smartere lokalisering av anlegg, bedre kollektivtilbud og tilrettelegging for gange og sykling. For friluftsliv finnes det ikke et tilsvarende politisk miljø som det gjør for idretten, men det virker å være et tydelig skifte mot et større fokus på bærekraft også innenfor dette miljøet. Dette speiler seg både gjennom fokusområdene til friluftsansjonene samt et generelt større søkelys på å redusere belastningen på

naturområdene en besøker. Dette kommer gjerne til syne gjennom medier tilknyttet friluftsliv eller som tilgang på utstyr egnet for å redusere naturslitasjen. Tromsø kommunes tilrettelegging for idrett og friluft bør også følge opp dette, med en tydelig miljøprofil på den tilretteleggingen som gjøres. Dette må skje i tråd med føringer gitt gjennom kommuneplanens samfunnsdel, samt øvrig planverk tilknyttet natur og miljø.

Naturbasert reiseliv og tilrettelegging for friluftsliv

Tromsø har det siste tiåret hatt en stor vekst i reiselivsnæringen og mye av dette er tilknyttet naturbaserte opplevelser. Noe av det naturbaserte reiselivet er egenorganisert turaktivitet som i stor grad er lik de lokales bruk av turområdene. Den største delen av reiselivet er trolig¹ tilknyttet organiserte turoperatører og aktivitetstilbydere. Begge gruppene benytter seg av etablerte turområder og infrastruktur som gjerne er sammenfallende med det som ellers er del av tilrettelegging for lokalt friluftsliv. Dette har medført en økt bruk av mange utfartsområder og tilknyttet infrastruktur. Dette må hensyntas når kommunen planlegger og gjennomfører tilretteleggingstiltak i friluftsområdene. Noen steder vil det kunne være behov for økt tilrettelegging og tilstedeværelse, mens det andre steder er ønskelig å styre den største trafikken bort til andre lokaliteter. Det fremstår som utvilsomt at kommunens tilrettelegging for utfart og friluft i årene fremover vil måtte ta høyde for naturbasert reiseliv samtidig. Dette hensynet er ikke begrenset kun til utfartsområdene, men inkluderer også en del bynære områder avsatt for lek- og rekreasjon. I de mest pressutsatte områdene vil det av hensyn til naturmiljøet eller også andre brukere, trolig være behov for å gjøre noen strategiske styringsgrep i forvaltningen av områdene. Dette vil gjennomgås og utredes i planen.

4.2. Utredningsbehov

Idrett

Et sentralt tema i planarbeidet er å vurdere framtidig arealbehov for nye idrettsanlegg, særlig større anlegg og normalhaller/flerbrukshaller i bydelene. For å kunne gjøre dette må dagens dekningsgrad kartlegges – det vil si hvor god tilgang innbyggerne har til ulike typer idrettsanlegg. Utredningen skal omfatte dekning i bydelene for normalhaller, fotballbaner, nærmiljøanlegg og spesialanlegg, samt identifisering av idrettsmiljøer som mangler egnede anlegg. Det skal også vurderes hvordan paraidretten er ivaretatt i dagens infrastruktur.

I tillegg til kartlegging av dagens dekningsgrad må det innhentes oversikt over behov og planer i privat regi, herunder idrettslagenes planer om å bygge egne anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Videre skal det analyseres hvilke utviklingsmuligheter og begrensninger som foreligger på eksisterende idrettsområder, med særlig fokus på de tre største områdene: Templarheimen, Tromsdalen og Storelva.

Egenorganisert aktivitet

Endringer i befolkningens aktivitetsvaner krever økt fokus på egenorganisert aktivitet. Det er behov for å kartlegge hvor godt dekket kommunen er med anlegg som er åpne for publikum og kan brukes uten tilknytning til organisert idrett, for eksempel lekeplasser, løkker og rullesportanlegg. Planen bør også vurdere arealbehov for både innendørs og utendørs

¹ Det finnes ikke komplette oversikter over antall aktivitetstilbud, turoperatører eller lignende i kommunen.

egenorganiserte aktiviteter, samt muligheten for å utnytte eksisterende anlegg mer fleksibelt. I tillegg skal det utredes hvilke nye aktivitetsformer som forventes å få betydning i kommunen i årene som kommer.

Friluftsliv

I forbindelse med forrige plan ble det uttrykt et behov for bedre kunnskapsgrunnlag om dekningsgrad og tilgang på friluftsområder og infrastruktur/-anlegg. Dette ble delvis gjennomgått i forbindelse med utarbeidelse av kunnskapsgrunnlaget og det innsynskartet «Friluft, idrett og lekeplasser» ble oppdatert, deriblant med informasjon om mulige plasser for dykking, parkeringsmuligheter med mere. (Kartet er tilgjengelig på kommunens offentlige kartportal).

Ishavskysten friluftsråd har siden 2021 koordinert arbeidet med å utarbeide en plan for friluftslivets ferdselsårer i kommunen. Planen identifiserer kommunens ferdselsårer, og analyserer tilgangen til ferdselsårer ut ifra bosted. Rapporten blir ferdig i 2026, og utføres i samarbeid med kommunens enhet for park, idrett og friluft. Rapporten er planlagt lagt frem for politisk behandling i løpet av 2026. Selv om rapporten ikke er endelig publisert vil det tilgjengelige grunnlagsmaterialet være viktig for utarbeidelse av kommuneplanen.

For folk med funksjonsvariasjoner er tilgjengelighet til friluftsområder ofte en utfordring. For at alle skal ha tilgang på natur- og friluftsopplevelser er tilrettelegging ofte en nøkkelfaktor. Friluftsrådet har revidert sin kartlegging av tilgjengelighet i friluftsområdene i 2025 og rapporten er under ferdigstillelse. På grunnlag av dette vil det utarbeides en oversikt over hvordan dekningen er i de ulike delene i kommunen, noe som igjen blir grunnlag for en prioritering av tiltak. Økt tilgang på friluftsområder for mennesker med funksjonsvariasjoner var en målsetning i forrige plan som ikke har hatt god nok måloppnåelse. Dette bør derfor komme tydeligere og mer konkret inn i kommende planperiode.

Samferdsel, friluftsliv og reiseliv har åpenbart sammenfallende interesser knyttet til utvikling av trygge og funksjonelle utfartsparkeringer og tilhørende infrastruktur langs vegnettet. Det er et økende press på friluftsområdene flere steder i kommunen og mange plasser er det ofte fulle utfartsparkeringer. Det ble derfor i forrige plan pekt på et behov for å kartlegge eksisterende utfartsparkeringer, samt behov for tilrettelegging av nye. I løpet av den forrige planperioden har det blitt gjort en gjennomgang av behov for slike parkeringer og det gjennomgangen har munnet ut i en grov prioritering av områder. Plan for utfartsparkeringer vil legges frem for politisk gjennomgang og vedtak i løpet av vinteren 2026.

Økt bruk av naturen som arena for aktivitet og læring blant barn og unge er et av Norges nasjonale miljømål². Det er kommunene som har ansvar for grunnskole- og barnehage-tjenestene og er derfor den mest sentrale aktøren for å kunne oppfylle dette målet. En svakhet ved den forrige planen er at den ikke omtaler kommunens rolle i dette arbeidet. For kommende plan er det ønskelig å kartlegge hvordan skolene og barnehagene bruker natur og friluftsliv som del av sine aktiviteter og om dette arbeidet kan styrkes.

Klima, miljø, sosial og økonomisk bærekraft

I tråd med kommunens samfunnspolitiske mål innen miljø og bærekraft, samt Tromsøs ambisjon om å bli en av Europas 100 klimanøytrale byer innen 2030, skal planarbeidet

² Miljømål nr. 3.2, se Miljødirektoratets nettsider *miljostatus.no*

gjennomføres med et tydelig klima- og miljøperspektiv. Transport til og fra aktiviteter, materialbruk i anlegg og energiforbruk er sentrale faktorer som må vurderes. For friluftslivet må planen også ta hensyn til det faktum at flere av de ulike aktivitetene kan ha en påvirkning på naturmiljøet de foregår i.

Deltakelse i idrett og fritidsaktiviteter har stor betydning for både fysisk og psykisk helse på tvers av aldersgrupper. Tilgjengelighet til aktivitetstilbud er avgjørende, men sosioøkonomiske forhold spiller også en viktig rolle. Økende deltakeravgifter og krav til utstyr gjør det vanskeligere for enkelte grupper å delta. Kostnadene er ofte knyttet til reiseutgifter og leie av anlegg. Planen bør derfor utrede hvilke virkemidler som kan bidra til å redusere kostnader for brukerne og styrke frivillighetens rammevilkår.

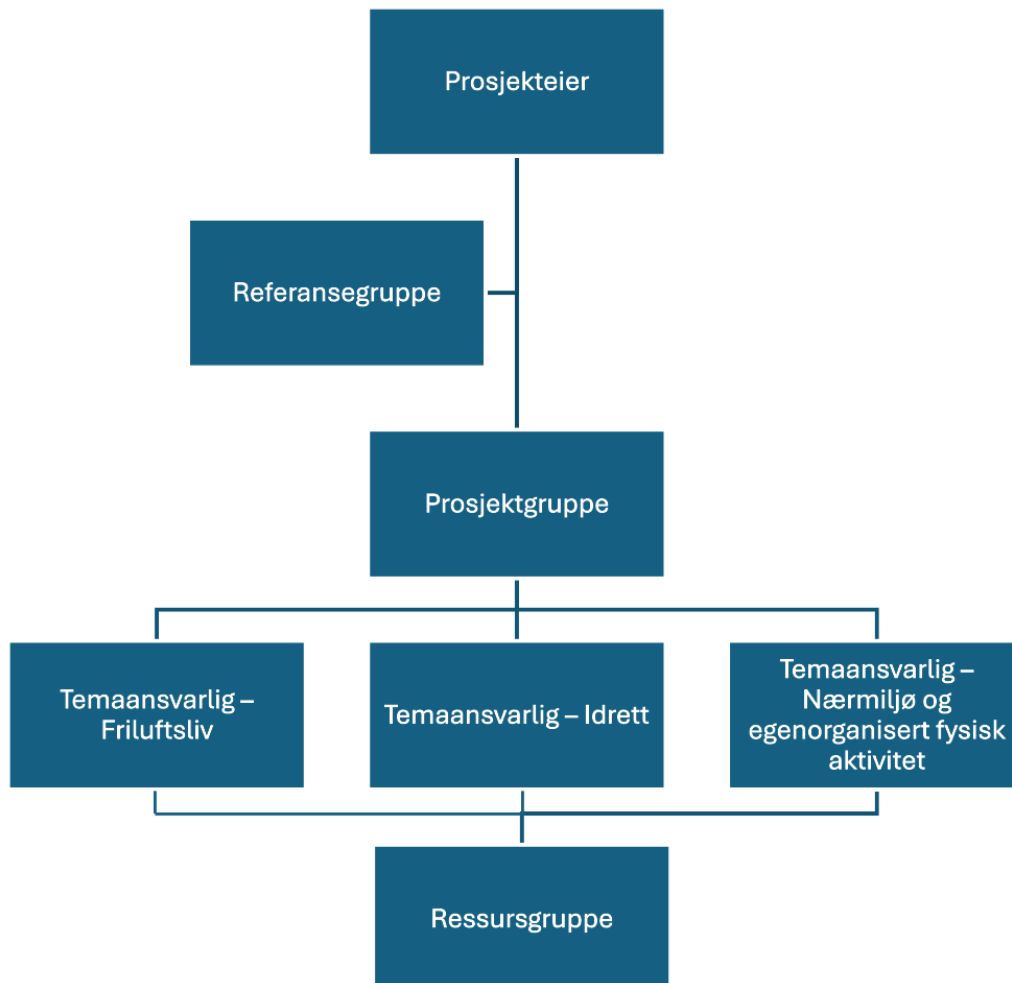
Frivillige organisasjoner er bærebjelken i både idretts- og friluftslivet, og deres rammevilkår må styrkes. Det bør derfor kartlegges hvilke støtteordninger og samarbeidsformer som kan bidra til å sikre bærekraftig drift og videreutvikling av frivilligheten, særlig innen friluftsområdet. Dette er avgjørende for å sikre et bredt og tilgjengelig aktivitetstilbud for hele befolkningen.

5. Organisering av planarbeidet

Kommunedelplan for idrett og friluftsliv vil gjennomføres etter plan- og bygningslovens prosesskrav for kommunedelplaner. Det er et mål at kommunedelplanen forankres i hele organisasjonen, både administrativt og politisk. Selve planarbeidet vil bli ledet av enhet for park, idrett og friluft, med bistand fra andre enheter i kommunen og eksterne ressurser fra idretten og friluftslivet. Både planprogramforslaget og selve kommunedelplanen bli lagt til politisk behandling for vedtakelse.

5.1. Organisasjonskart

5.2. Framdriftsplan

År	2025				2026												2027
Måned	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J
Prosjektplan og planprogram																	
Utarbeidelse og fastsetting av prosjektplan																	
Utarbeidelse av planprogram																	
Høring og merknadsbehandling																	
Fastsetting planprogram																	
Planprosess																	
Plan- og utredningsarbeid																	
Høringsperiode																	
Merknadsbehandling																	
Vedtak av plan																	

5.3. Brukermedvirkning

Plan- og bygningsloven legger klare føringer for krav til medvirkning i arbeidet med kommunedelplan for idrett og friluftsliv. Medvirkning er derfor en essensiell del av prosessen. Det er viktig at lag, foreninger, bydelsråd, utviklingslag, organisasjoner for mennesker med nedsatt funksjonsevne og privatpersoner kommer med innspill til arbeidet med planen og til hva selve planen bør inneholde. Dette er avgjørende for at planen skal kunne gjenspeile og reflektere status og behov for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i kommunen.

Gjennom høringen av planprogrammet er det mulighet for å komme med innspill til hvordan arbeidet med planen skal gjennomføres. I tillegg skal det underveis i planprosessen legges til rette for god medvirkning opp mot ulike interessegrupper. Det skal ved høringer og i medvirkningsprosesser gjøres oppmerksom på at alle høringsparter har en oppgave om å inkludere sine barne- og ungdomsmedlemmer. Annonsering av oppstart og nødvendige høringsperioder for planprogrammet og for planen vil annonseres i media og i kommunens egne informasjonskanaler. Her vil det også følge konkrete beskrivelser av hva man ønsker innspill på og hvordan slike innspill skal gis i de ulike fasene av prosessen.

